

L'arquitecte Jordi Planadecursach va ser pioner a la comarca del Ripollès: **"Vaig ser el primer arquitecte de la comarca no forani que hi va establir la seva residència habitual"**. És clar que ja han passat vint anys des d'aleshores: **"El Ripollès era una comarca molt tancada i la utilització de professionals era molt reduïda. Per fer d'arquitectes municipals, es contractaven arquitectes de Barcelona que solien pujar un dia a la setmana per fer les tasques administratives i les obres dels pobles on estaven contractats"**. No obstant això, **"el client del Ripollès és molt diferent del de la capital catalana. Els nostres models arquitectònics són els de l'escola de Barcelona, tot i que en escala reduïda, cosa que no correspon al país agrest en què estem, però el cert és que no disposem o no hem trobat un model d'arquitectura de muntanya que estigui arrelat al nostre territori. El model de la gran ciutat no té res a veure amb comarques com la nostra. L'entorn té una influència molt important en arquitectura perquè aquesta sempre està determinada pel clima i el territori"**. I no podem oblidar que un paisatge com el del Ripollès presenta diferents peculiaritats, com la presència del Ter: **"Avui dia tots els pobles comencen a mirar-se una mica els rius, que fins ara havien estat pràcticament clavegueres: la gent hi vivia d'esquena"**. Tanmateix **"encara costa que s'entengui que cal fer una inversió perquè el riu que travessa un poble es pugui convertir en parc"**.

Una altra qüestió que resta pendent en aquesta zona són les velles colònies industrials, algunes ja desaparegudes: **"Les colònies estaven constituïdes per tres elements: una empresa, una força motriu i uns habitatges. La transformació de la indústria tèxtil, que era la que havia creat aquestes colònies i que l'energia hidràulica alimentava, ha motivat que l'energia generada pels rius Ter i Freser hagi passat a vendre's a les grans empreses elèctriques. Amb l'objectiu de recuperar aquest patrimoni, es va proposar una fórmula consistent a incentivar la creació d'indústria en les mateixes zones d'ubicació de les colònies, aprofitant l'espai de les seves naus velles, sense necessitat de crear nou terreny industrial"**. És el progrés el que ha motivat la desaparició d'aquestes estructures: **"En poder transportar l'energia a través de cables elèctrics, les fàbriques ja no necessiten estar a la vora del riu i els habitatges que les acompanyen han quedat com a elements residuals mal comunicats"**.

L'ajuntament de Campdevànol, d'on en Jordi és arquitecte municipal, s'està preocupant de preservar part d'aquesta herència: **"Hi ha una porció considerable d'un canal del Freser que travessa el poble, a més d'un molí fariner -al bell centre de la població- que conserva tota la maquinària, de manera que se'n pot observar tot el funcionament. El que s'intenta és crear un recorregut per a vianants al llarg del canal on es pugui visitar, a més del molí, una turbina i alguns salts. A més d'aquest paisatge, volem un recorregut museístic a l'aire lliure, que segueixi la presència de màquines hidràuliques al llarg de tot el curs del canal. És una de les feines en què estic implicat en aquests moments que més**

m'atrau", ens confessa el nostre interlocutor:

Una altra de les conseqüències inevitables del progrés a la comarca bressol de Catalunya és l'aparició de les grans superfícies comercials: **"Han fet molt de mal als comerciants però aquests no acaben de reaccionar. Una possible solució que minvaria els efectes de la reconversió, seria semblant a la que s'ha plantejat a Vic, i consistiria a convertir tot el casc antic en un centre comercial, de manera que els clients s'hi puguin passejar amb el seu carro sense barreres arquitectòniques. Aquesta opció seria ideal a Ripoll, que compta amb un casc antic viu"**.

I ja que parlem d'aquest municipi, aprofitem per demanar al nostre entrevistat quina opinió té sobre l'arquitectura de Ripoll: **"Encara hi ha molt a fer, especialment pel que fa a l'àmbit cultural, que està molt lligat a l'arquitectura. M'encantaria dissenyar el futur centre cultural per a aquesta població"**.

En parlar d'aquesta població no ens en podem estar: hem de fer esment del famós monestir, de més de mil anys d'antiguitat: **"Actualment és font de conflictes inacabables entre l'Església i l'Ajuntament. Anècdotes a part: el monestir, com a edifici, ja es troba en bon estat; el que cal és arranjar l'entorn. El problema és que no hi ha cap especialista al municipi que es pugui ocupar de la gestió i el manteniment. Fa anys, van muntar un patronat amb aquest objectiu, però, a aquesta entitat, li faltava un motor, que no és altre que un arquitecte preparat que residís al mateix municipi. Van decidir que se n'ocupés un descendent de l'Elies Rogent, que va ser l'arquitecte que havia reconstruït l'edifici, però el problema és que aquest senyor no vivia a Ripoll, sinó a Barcelona, de manera que el coneixement que tenia del monestir i de les necessitats del dia a dia era relatiu"**.

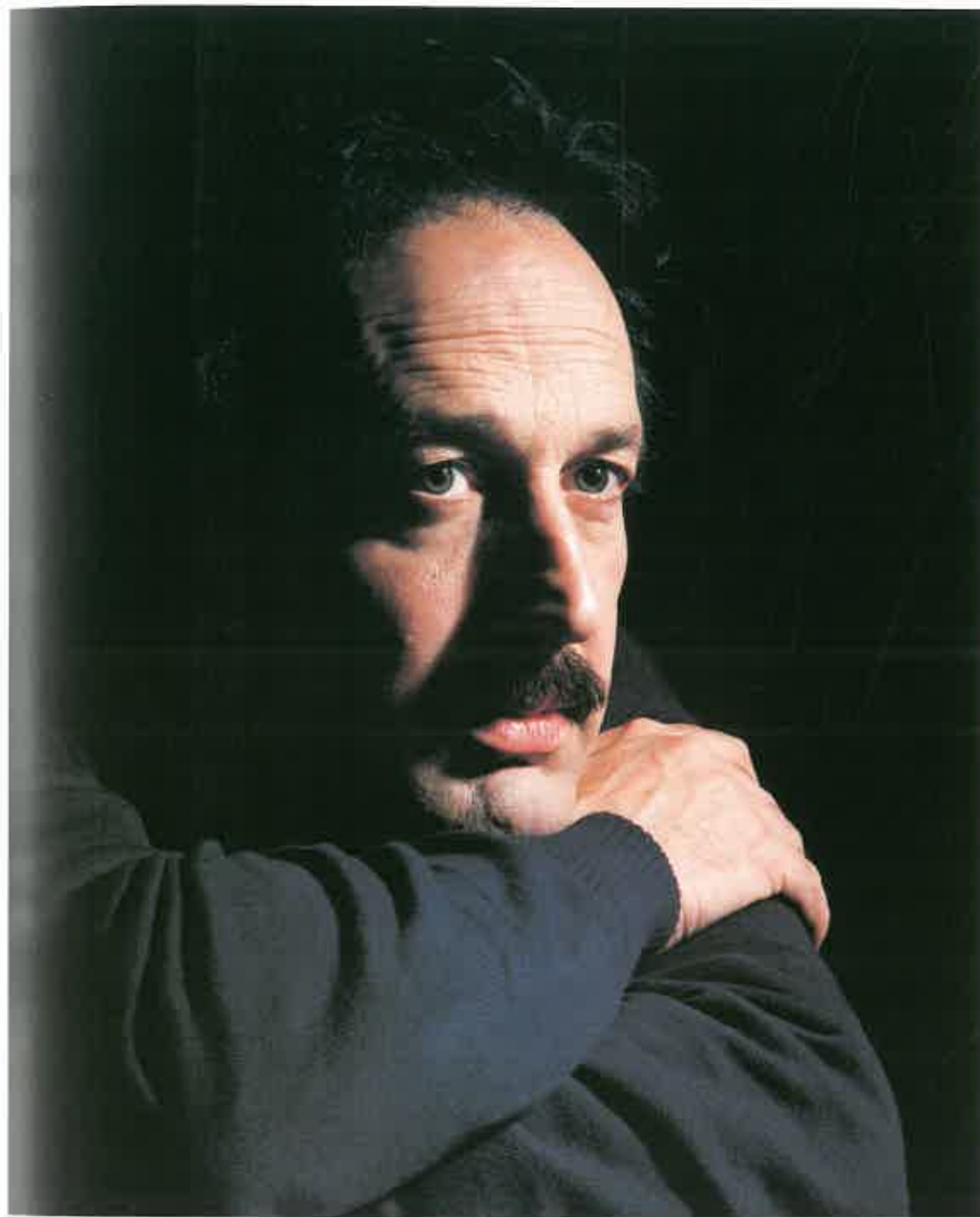
El problema és més greu del que sembla: **"Els grans especialistes en el monestir romanen a la universitat: són erudits que es dediquen a escriure llibres. Paradoxalment, la gestió de l'edifici resta molt descuidada"**.

El nostre protagonista ha estat testimoni i part activa en el projecte de recuperació de l'entorn del monestir, que es va iniciar fa quinze anys i encara ara continua: **"Vaig ser regidor d'urbanisme a l'ajuntament de Ripoll durant quatre anys, justament quan s'iniciaven els projectes i les primeres obres"**.

Per acabar d'arrodonir la situació sembla que la salut del monestir perilla: **"La pedra de la portalada ha anat deteriorant-se de manera bastant accelerada en els darrers anys, especialment a causa de la humitat procedent del canal. Se l'ha sotmesa a molts tractaments, la qual cosa dificulta noves restauracions perquè hi ha materials sobreposats"**.

El nostre interlocutor s'apassiona per l'urbanisme, que **"és el que menys coneixem, ja que és el més nou"**. Reconeix, d'altra banda, que a l'hora de dissenyar **"tenim més llibertat als pobles que a les ciutats: aquí hi ha menys condicionants"**.

Heus aquí alguns apunts d'una trajectòria professional de vint-i-un anys que ens acosta a la comarca del Ripollès.

“No disposem o no hem trobat un model d’arquitectura de muntanya que estigui arrelat al nostre territori”

Jordi Planadecursach - Ripoll (Ripollès)